

Fiul cel mare, mai risipitor decât fratele său?

A doua Duminică a Triodului ne prilejuiește reîntâlnirea cu unul din cel mai emoționante fragmente din dumnezeiasca Scriptură, pilda întoarcerii fiului risipitor. Păcat că în rânduiala noastră bisericească se citește această pericopă evanghelică doar o dată într-un an. Asta să nu ne împiedice însă ca, în tihna odăii noastre, să o recitim cât de des, deoarece respectivul fragment este pentru toți foarte prețios. Părinții Bisericii ne îndeamnă să vedem în el paradigma propriei existențe: ori de câte ori păcătuim, ne depărtăm de casa Tatălui, de Dumnezeu, iar când ne spovedim, imităm fericita revenire a celui săracit de averi care, prin smerenie și pocăință sinceră, a reintrat în bucuria Părintelui Ceresc.

Ce bine ar fi ca, înainte de **spovedanie**, să ne reamintim tulburătoarea pildă a fiului risipitor, neuitând că tatăl din evangheliile Îl reprezintă pe Însuși Dumnezeu, fiul cel mic, pe fiecare dintre noi, iar averea cerută de neastâmpăratul odor întruchipează preafrumoasa zestre a virtuților dăruite nouă la Botez. Plecarea tânărului în țara îndepărtată închipuie libertatea noastră risipitoare: aida personajului parabolei, nesocotind bogăția primită, ne-o irosim în petrecerea însingurată, depărtată de casa Tatălui Ceresc, Sfânta Biserică. Dacă stăm bine să cugetăm, aproape involuntar solidarizăm cu fiul mezin revenit acasă, dorindu-ne aceeași primire din partea Preamilostivului Părinte, dezavuând atitudinea dușmănoasă a fratelui cel mare: deși aparent virtuos, ascultător, prin invidie și neiertare s-a făcut mai risipitor decât cel plecat în lumea largă. Cade-se, vasăzică, să ne asemănăm odraslei celei mici: deși păcătoși, să nu uităm că, prin **pocăință sinceră**, Domnul ne primește în brațele Sale iubitoare.

Și, totuși, cum rămâne cu fratele cel mare? Pare „personajul” negativ al parabolei, căci se dovedește incapabil să înțeleagă bunătatea Tatălui, iubirea pentru cel nu de mult rătăcit, risipitor, cheltuitor. Odrasla mare a stăpânului casei, deși harnic, ascultător, devine nevolnic în a

accepta iertarea acordată de părinte fratelui său: nu doar că l-a primit îmbrățișându-l, ci l-a reabilitat în demnitatea de fiu, rânduind ospaț mare în cinstea întoarcerii sale.

Celor ce avem frați ori surori ne vine foarte greu să-l înțelegem pe vlăstarul cel scrupulos din Evanghelie. Alături de frații ori de surorile noastre am trăit momente unice în viață: ne-am certat, dar ne-am și îmbrățișat; poate uneori ne-am zavistuit, dar ne și iubim; alteori ne-am nedreptățit, dar ne și respectăm. Cei doi probabil nu s-au avut ca frații nici înaintea plecării celui mic: ori cel mare se va fi arătat invidios dintotdeauna, ori cel mic îl va fi șicanat mereu, determinându-l să se bucure de absența lui. Oare să fi greșit tatăl, crescându-i în ne iubire și dezbinare? Ultima variantă se

exclue, din moment ce același tată s-a dovedit capabil de o iubire și de o iertare nepământene atunci când mezinul, sărac, zdrențuit, s-a întors acasă implorând mila părintelui său.

Din păcate, fiul cel mare are și astăzi destui adepți printre noi. Așa se explică de ce tribunalele mustesc de procese intentate între rude. Nu cunoaștem noi frați și surori care nu-și vorbesc cu anii? Se ceartă pentru un petic de pământ, pentru casa părintească, pentru câte și mai câte. Îmi amintesc o astfel de situație dramatică: o bătrână, ninsă de vreme și gârbovită de boală, dintr-un sat apropiat chinoviei nemțene, ajunse într-o zi la schit, cerând să i se facă niște litanii. „Părinte, citește-mi o dezlegare, că uite, mă apropii de sfârșit și nu vorbesc cu fratele meu de peste 20 de ani”. M-au uimit spusele femeii. Vedeam pe chipul ei o tensiune, revărsată din interior: dorința de împăcare și orgoliul i se luptau în inimă de tot atâția ani de când a hotărât să rupă legăturile cu „cel de la deal”, cu fratele, care își avea casa mai sus de cea a bătrânei. Observând că se ferește să-i rostească până și numele celui de-un sânge cu dânsa, am întrebat-o: „Bunică, dar de ce nu-i zici pe nume?”. Răspunsul a sunat cătrănit: „Poate așa o să-l uit definitiv”. Am contrazis-o: „N-o să izbutești: aveți același sânge, v-a purtat în pânțele și pe brațele aceeași mamă, v-a ocrotit, jertfindu-se pentru voi, același tată”. După îndelungi stăruințe, am convins-o pe îndârjita octogenară să pună capăt nefireștii și sfârșitoarei sale dureri sufletești. „Dar de ce să zic eu prima «iartă», că doar eu sunt mai mare cu un an. Să zică el!”, a continuat, oarecum înduplecată, bătrâna. „Lasă, bunică”, i-am zis, „dumneata o să primești cununa. Dacă tot ai bătut atâta cale până la mănăstire, nu se cade să te întorci acasă cu sufletul ușurat? Ce s-ar întâmpla dacă Dumnezeu s-ar purta la fel de aspru cu noi, atunci când, venind înaintea Lui să-l mărturisim păcatele, ne-ar arăta atâta împotrivire?”. Trag nădejde în capacitatea bătrânei de a înțelege că iertarea naște iertare și că prietenia cu fratele sau sora este la fel de vitală ca îngerul păzitor, după cum spunea poetul Nichita Stănescu.

Revenind la fiul cel mare din pilda evanghelică, să remarcăm că-și merită, la rândul lui, stigmatul de „risipitor”. Dacă fiul cel mic a cheltuit bani, el a risipit iubire. Fratele său plecat s-a dovedit desfrânat și nesocotit, dar el s-a arătat plin de răutate, invidie, incapabil să iubească și să ierte. Fratele cel mic, reîntors cu pocăință, s-a văzut primit la masa bucuriei; fratele cel mare, deși ascultător și sânguincios, din pricina mâniei și a răutății, și-a risipit șansa de a participa la ospațul mântuirii. De aceea zic: fratele cel mare s-a dovedit mai risipitor!

Arhim. Mihail Daniliuc

sursa: doxologia.ro